

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

2. An in confessione manifestari socius peccati possit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

Cap. VIII. Circa VII & X. Decal. Præcept. 29
 f. 1. n. 49. quare & in Confessione promenda; spe-
 ciei, inquam, mortali. Repinam est quidem rei alienæ
 contumelia, sicuti furtum: sed addit violentiam, atque
 adeo addit vis & contumelia contra Dominum.

Deo addit vis & contumelia contra Dominum.
 4. Dammum datum sive hoc, vel illo modo, sive
 hoc, sive illo instrumento, semper est ejusdem speciei:
 aliquid debeat in Confessione explicari, vel propter
 censuram fore annexam, vel propter reservationem,
 vel simile quid. Idem cum eadem limitatione dic in fur-
 to, sive fiat per dolum contractum, sive per usuram,
 sive alio modo.

De furto factis pluribus, vide cap. 1. § 9. n. 65.

§. II. De furto Sacrilego.

Furtum commune à sacrilego, specie differt; adeo-
 que speciatim apud Confessarium deponendum:
 quæstio nimirum aliquis per furtum violat res sacras. Id
 quod tribus tantum modis evenire potest ex Fagund.
 1. lib. 4. cap. 4. n. 8. Vide etiam Bonac. circa
 primum præceptum disp. 3. q. 6. n. 53. & Delugo de pœnit.
 disp. 16. s. 1. 10. à n. 469. Primum, si quis à loco sacro
 id est ab Ecclesia foretur rem Ecclesiæ, sive sacram, ut
 Calicem: sive Ecclesiæ propriam, ut ejus pecuniam. Vel
 velum etiam existentem extra Ecclesiam, quia istis est,
 ut sit Ecclesiæ propria, nam sic dicitur, auferri à Do-
 mino Ecclesiæ, atque adeo à loco sacro. Ita Colligitur
 ab Autoribus in margine citatis.

Secundò, si quis foretur rem, profanam quidem, sed
 quæ ita custodita tradita sit Ecclesiæ, vel eidem Eccle-
 siæ accommodata, ut ipsa Ecclesia de illa re teneatur.

Tertiò, si quis rem sacram v. g. prædictum Calicem
 consecratum, à quocunque loco etiam non sacro, fore-
 tur. Ratio horum est, quia in his tantum casibus, loco
 sacro teque sacræ injuria particularis irrogatur.

Praeter hos igitur casus non invenitur ratio furti sa-
 crilegi. Quare si quis foretur crumenam divitis in Ec-
 clesiâ, vel sellam ejusdem in Ecclesia positam, ad ejus-
 dem divitis commoditatem, vel tapetia profana existen-
 tia sive extra, sive intra Ecclesiam: vel gladium v. g.
 Parochi, quem Parochus, nomine suo, non verò nomi-
 ne Ecclesiæ possidet: non committit sacrilegium, &
 confitentur non debet illud, nisi ut vulgare furtum,
 confiteri. Ita Bonac. ibid.

CAPUT IX.

Circa Octavum Decalogi præceptum

§. I. De Contumelia, Detractione, Iudicio temerario.

Alid testari contra aliquem, non solum quis solet
 in iudicio, sed etiam extra: ac propterea huc reduci-
 mus peccata conviciandi, infamandi, detrahendi, &c.
 Sed jam per occasionem nonnulla tetigimus de con-
 temeliis, deque detractionibus cap. 1. §. 7. n. 53. & 54.
 Quæ ratione scilicet qui unico contextu contumelias
 varias, variasque detractiones contra eandem commit-
 tit, unico peccato peccet: & §. 9. n. 63. quæ ratione qui
 unica detractione multos simul læsit, unico item peccet
 peccato: & cap. 5. §. 1. & 2. quæ ratione injuriæ, contu-
 meliæque iactæ contra parentes, consanguineos aliosque
 inter se differant. Cætera igitur, quæ pro nostro instituto
 supersunt in præsentia suo in loco sic habet.

1. Quamvis detrahitur in una materia graviori infe-
 rat minus nocumentum, quam in alia minus gravi: qui
 etiam explicari in Confessione non possit, nisi expli-
 cando materiam detractionis, & conditionem personæ,
 cui detrahitur: v. g. Proximus infamatus fuit, ut hare-
 ticus, an ut fur, an ut Sodomita: & rursus an infa-
 matus fuit Rex, an Episcopus, an Sacerdos: immo nisi
 explicetur etiam & numerus eorum, coram quibus de-
 trahitur, actus enim offenditur proximus, si coram de-
 P. 11.

cem, quam si coram duobus de illo detrahas, tamen
 cum hæc, & similia culpam aggravent quidem, sed in-
 tra eandem speciem: non sunt necessariò in Confessio-
 ne declaranda, nec à Confessario interroganda. Ita De-
 lugo de pœnit. disp. 16. s. 1. 12. Molin. tom. 5. de iustitia,
 tract. 4. disp. 19. n. 3. Azor. tom. 3. lib. 12. cap. 5. dub. 1.
 aliisque, sicutque erit si dicatur in huic modum: graviter
 infamari, detraxi convicia comuli, ter, vel quater &c.
 sine necessitate explicandi an injuria, in convitio, in
 detractione, dixerim proximum esse hæreticum, seu ho-
 micidam, seu furem: vel explicandi, affuisse præsentem
 duos, vel decem: vel denique significandi eum contra
 quem egi, fuisse Regem, vel Sacerdotem: excipe, nisi
 fuisset Pater, vel alius ex dictis dicto cap. 5. §. 1. & 2.

3. De iudicio temerario, idem propter eandem ra-
 tionem sentiendum erit: nam quia bona exstimatione, quæ
 per iudicium temerarium maculatur, semper est eadem
 in genere moris, satis erit dicere, toties in re gravi teme-
 re iudicavi, &c.

4. Diximus supra cap. 1. §. 8. n. 53. cum qui unica
 continuatione locutionis, multas detractiones de eod-
 dem exhibet, unice peccare. Iam quid, si unica simili
 continuatione locutionis, detrahat quis multis, v. g. tri-
 bus personis Petro, Paulo Antonio?

Respondeo, cum Delugo ibid. n. 135. si unica locu-
 tione, hoc est, unicum recensendo factum tres illos of-
 fendat; satis est dicere: De pluribus semel detraxi: sive
 illi plures fuerint tres, sive quatuor sive decem. At si in
 eadem confabulatione, nunc Petro detrahas, mox ad in-
 famandum Paulum sermonem convertas, &c. diversa
 mala de singulis proferens; credo debere exprimi tres
 detractiones sigillatim; licet enim continuatio fiat con-
 fabulationis; nihilominus numero differunt ejusmodi
 detractiones, sicuti differre numero diximus tres copu-
 las cum eadem, vel diversa femina, continuatim, eadem
 nocte habitas.

5. Petes, differtne specie, falsum defectum proximo
 imponere: & verum, sed occultum propalare? Respon-
 deo cum Molina tom. 5. disp. 26. n. 8. probabile esse,
 non differte, atque adeo non necessariò in Confessione
 declarandum: quia utrumque unam, eandemque bonam
 lædit exstimationem.

6. Adverte hic denique duo. Primo, posse detra-
 ctionem per accidens esse contra alias virtutes; & tunc
 sine dubio id esse Confessoribus aperiendum: v. g. si
 prævicens ex tua detractione proximum incursum
 damnum in vita, honore, bonis; tunc detrahitur, cum non
 solum sit proximi famam cummaculans, sed tale detri-
 mentum insuper afferens; illam novam malitiæ speciem
 inducat necesse est.

Quid si prævideas quod dum detrahas de Petro, co-
 tra Paulo; Paulus gaudebit de illius gravi malo? Respon-
 deo tunc etiam te peccare contra charitatem, cui
 scandalum speciale præbes: coque modo explicandum,
 quod diximus cum de scandalo egimus cap. 1. §. 17.

7. Secundò, Adverte differte Detractorem à Sufur-
 rone: susurro enim est qui detrahendo, pacem & con-
 cordiam inturbat; cum detractor ab hoc abstrahat.
 Susurro ergo cum accumulet supra læsionem famæ, dis-
 cordiarum seminationem; addit aliam speciem culpæ,
 contra charitatem, quæ subiici omnino clavibus debeat.
 Ita Delugo de iust. & iure tom. 1. disp. 14. s. 1. n. 40.

Quo ad restitutionem famæ lætæ; non est nostrum
 hic disputare; sicuti nec disputavimus de restitutione bo-
 norum in furto; nec de aliis quæ nequaquam proximè
 faciunt ad expediendam Confessionem, quæque ab
 Authoribus sunt in suis locis exposcenda.

§. II. An in Confessione manifestari solus
 peccati possit?

Hoc quidem nostrum est munus, breviter excu-
 rere, ex quo tum Penitentes, tum Confessarii
 aliquam trahent facilitatem expeditæ Confessionis.

C 3. Primò

Primo ergo dubitatur. An debeat quis aperire Confessario complicem sui peccati, cum infamia eiusdem complices? v.g. peccavit cum matre, an debeat explicare incestum atque consanguinitatem Confessario, qui novit penitentem aliam consanguineam, vel affinem non habere, nisi matrem? respondeo: si commodè quis potest adire, vel expectare Confessarium, qui matrem prædictam non agnoscat; ad id obligabitur, nisi faxit, peccabit cum onere restitutionis famæ apud Confessarium: quia nemo licet potest infamari sine ulla necessitate. Ita Suarez de pœn. d. 34. s. 2. Valquez de pœn. quæst. 91. Coninch. de pœn. d. 7. dub. 9. pluresque alij ab ipsis citati. At si commodè non potest; puto, obligari ad declarandum complicem, quamvis sequatur eiusdem complices infamia apud Confessarium. Ratio est ducenda ex institutione à Christo hujus Sacramenti, quam ego sic explico.

9. Majus ego ius habeo ad meam famam tuendam, quam alter habet ad hoc, ut ego conservem eius famam: sed ius, quod ego habeo ad famam meam, non me excusat, ne aperiam Confessori scelera mea, licet cum mea famæ diminutione: ergo neque alterius ius me excusabit, ne aperiam eiusdem scelera, licet cum diminutione eius famæ. Minor est certa: Major, præterquam quod admittitur communiter ab omnibus, Probatur, nam propterea possum ad meam famam tuendam, alium infamare vera eius occulta crimina manifestando: Vnde, Reus licet infirmat testimonia aliorum contra se, revelando eorum occulta scelera, ut Lessius cap. 31. dub. 1. docet & alij: Fatendum ergo ita Christum Dominum voluisse instituire hoc poenitentiae Sacramentum, ut non haberetur ratio nec famæ propriæ nec (quando id necesse fuerit) famæ alienæ.

10. At de jure naturæ est, non infamare proximum. Respondeo ita sanè, quando infamare non est necessarium: nam quando est necessarium, & ex alia parte adest veritas delicti, quod est exprimendum: nego esse de jure naturæ non infamare. Cum igitur occultum peccatum proximi aperire sit aliquando necessarium, ut omni meliori modo quo potest reo illi, ejulque vitæ corporali consularur: & in nostro casu, de quo agimus, sit necessarium ut poenitenti, eiusque spirituali commodò prospiciatur: mirum non erit si in talibus casibus proximi fama post haberi possit.

11. Petes: quantum temporis obligabitur quis expectare Confessarium, qui complicem non agnoscat in casu dicto num. 8. Respondeo: communiter non plus quam unum, vel duos dies: Sic Delugo de pœn. disput. 16. s. 7. n. 416. quia magnum esset incommodum, cum, qui animam peccato infectam habet, diutius expectare debere remedium divinæ reconciliationis; quod aliàs per contritionem obtinere difficile.

12. Petes secundò: si quis propter solam consolationem, quam sentit ab amico, vel docto Confessario, nollit alium expectare, vel quærere, possintne, circa aliam causam, complicem eidem Confessario declarare.

23. Respondeo, probabile esse posse. Ratio est. Primo, quia non desunt Auctores, qui defectum proximi tui, vel duobus vitis prudentibus manifestare, docere non esse saltem mortale. Sic Reginaldus referens Caetanum & Navarrum lib. 24. num. 75. Inclinat Less. lib. 2. c. 11. num. 79. Nec reprobatur Azor. Tom. 3. lib. 5. cap. 9. q. 2. ait enim contrariam sententiam sibi magis placere, ergo & hæc placet: & probabilem docet esse Tannerus 2. 2. disp. 4. q. 8. dub. 7. num. 138. multo magis ergo, si manifestes propter consolationem spiritualem uni Confessario. Secundò, quia video passim fideles, etiam timoratos, non esse sollicitos de complices tacendis Confessario: Vnde putandum est omnes fideles in id consentire, suæque famæ (quando vel est necessarium, vel poenitenti aliqua tandem ratione commodum) cedere voluisse. Ego profectò eum, qui bona fide, etiam cum commodè potest alium Confessarium adire, tamen non adit: si aliud damnum non consequitur, nisi denigatio famæ

proximi, condemnare de peccato possem, ut non dem ad restituendam famam apud Confessarium. Sic Fagnand. 2. Eccl. præcept. lib. 5. c. 1. n. 4. solum esse consilium hac in re quærere alium Confessarium ignotum. Tertiò, quia si maritum cum uxore danti, quæ prudenter creditur non obloquuta, & rursus oculo gravi defectu confabulantem à marito excusat; cur non filiam cum Patre spirituali, ob hanc consolationem continentem? Sic Reginald. modò citatus, quia complex, quando peccat, videtur iuri suo: scit enim dum cum socio peccat, tale peccatum à socio in Confessione forte aperendum. Quinò, qui Sacerdoti confitetur; non homini, sed Divo cognoscenti, de defectu proximi enarrat. Video aliquos huius argumentis vel non esse validis; vel nimis probabiliter enim gravi defectu confabulantem à marito excusat; hoc inquam video; sed tamen illis omnibus doctrinam nostram probabilem fieri video. Non inficior tamen contrariam sententiam multis D.D. in praxi tutiorem iudicari.

14. Dubitatur secundò de obiecto peccati poenitentis: v.g. filius dat venenum matri gravidæ ex animo. An filius possit fateri eiusmodi peccatum cum circumstantiis Confessori, qui matrem novit, & ex tali Confessione de ejuldem adulterio cognoscere habebit: quo casu, ut vides, mater non est complicitas filij, sed solum materia, seu obiectum. Respondeo cum Coninch. disput. 7. dub. 9. n. 92. sub illius rationibus posse de quibus dictum est modo de Confessione. Ratio est eadem, quæ ibidem dicta.

15. Dubitatur Tertiò, de peccato veniali (propter eandem rationem) de mortali confesso. An si quis confiteri velit peccatum suum veniale, vel tale aliàritè absolutum, unde gravior sit instantaneus complex, possit id facere apud Confessarium complicem cognoscentem, v.g. soror, quam solum notum Confessario quis habet, fratrem sollicitat: an frater venialem negligentiam in resistendo adhibuit poenitentem prode, ut suum tale veniale fateatur? Respondeo, cum non sit præceptum venialia confiteri, si non apparet aliqua peculiaris ratio consolationis ritualis vel consilij, & charitas dicat non esse commodum Confessarium cognoscentem complicem: si apparet, eligi poterit, ut ex supra dictis constat de Delugo de pœn. disput. 16. s. 7. num. 411.

CAPUT X.

De veritate, de qua coram Confessario agendum est.

1. Absolutis prædictis, supersunt quedam, quæ faciliorem reddendam oris Confessionem, in præsentia percurrenda. Quoniam vero aliquæ quæ taceri possunt: aliqua sunt, quæ omnino secunda veritatem deponi debent, ideo nonnulla ad nos pertinentia de singulis excerptemus.

§. I. Quando taceri licet aliquod peccatum in Confessione possit.

2. Propter tria capita aliquem excusari posse, si peccatum aliquod mortale (nam veniale taceri potest) ignotum taceat, fatentur omnes: propter impotentiam physicam, propter impotentiam moralem, propter vicinabilem errorem. De quibus jam sigillatim.

3. Prænotandum est tamen, tum hic, tum in sequentibus, ab omnibus semper tamquam certum supponi, transacta excusatione, debere peccata mortalia manifestata, manifestari Confessario, & ab eo absolvi: Confessario, inquam sed certè, non ex necessitate, eidem qui prius te, quando adfuit excusatio, absolvere potes enim & alterum eligere, dummodo siue alter siue id si trite approbatus. Ita Suar. Sa. alique apud Less. lib. 5. tr. 6. c. 8. n. 9. Ratio hujus est, quia est præceptum